

Innhold

Forord	5
Kapittel 1	
Hvorfor drikker ungdom?	11
Lange tradisjoner	11
Dagens alkoholbruk	14
Narkotiske stoffer	17
Ungdom - en sårbar fase i livet	20
Kapittel 2	
Ulike modeller og forklaringer	24
Det generelle og det spesifikke	24
Kulturmodeller	25
Kultur - et vanskelig begrep	25
Ungdomskultur som subkultur	26
Marginaliserings- og utstøtingsteorier	28
En prosess	28
Individualisering	31
Strukturelle føringer	33
Kryssende kulturelle koder	35
Stigmatisering - stemplingsteori	37
Kontrollteori	38
Individrelaterte egenskaper	40
En trapp med mange trinn?	40
Mangelfull sosial kompetanse	43
Andre typer forklaringer	45
Bruk av data	47

Kapittel 3

Unge i Oslo – bruk av rusmidler	49
Bruk av alkohol	49
Hvor ofte?	49
Ulike alkoholformer	51
Beruselse	52
Kilder og drikkested	54
Negative alkoholrelaterte opplevelser	56
Bruk av andre berusende stoffer	57
Blandingsbruk	60
Oslo og resten av landet	62
Rusmiddelbruk – oppsummert	67

Kapittel 4

Foreldrene og de unge	69
Foreldrenes drikkevaner	69
Sosial bakgrunn	72
Foreldrenes utdanning og kulturelle kapital	72
Tilknytning til arbeidsmarkedet	75
Fattigdom	76
Innsikt, oversikt og kontroll	77
Innsikt og oversikt	77
Regler og grenser	80
Tillit og omsorg	82
Gjensidig tillit	82
Hjelp og omsorg	84
Foreldrene – oppsummert	86

Kapittel 5

Skole – mestring og tilpasning	91
En sentral møteplass	91
Flid og karakterer	92
Trivsel og opplevelse av skolehverdagen	95
Konsentrasjonsvansker og skoletrøtthet	98
Skulk og fravær fra undervisningen	100
Åpne konflikter	102
Skolen – oppsummert	105

Kapittel 6

Jamnaldermiljø, vennskap og fritid 108

Jamnaldermiljøet 108

Vennenettverket 109

 Samværrets karakter og struktur 109

 Fortrolighet mellom venner 112

 Tid sammen med venner 114

Når vennene og andre unge drikker 117

Aktiviteter sammen med venner 119

 Organisasjonsaktivitet 119

 Ute på livet 124

Sentrum som oppvekstarena 127

Seksualitet 131

Venner og jamnaldermiljø - oppsummert 133

Kapittel 7

Kulturelle koder 138

Ungdomskultur 138

Status og anerkjennelse i vennemiljøet 139

Tillit til samfunnsinstitusjoner 144

 Ulike institusjoner 144

 Tillit - et samlemål 147

 Fornøyd med det norske samfunnet 148

Religion 150

 Religiøs tilknytning 150

 Styrken i den religiøse overbevisningen 153

Kulturelle koder - oppsummert 156

Kapittel 8

Livsstil - helse og sunnhet 159

Livsstil 159

Sport og friluftsliv 160

 Fysisk aktivitet 160

 Trening 161

 Friluftsliv 164

Subjektivt opplevd helse 166

Psykisk helse 168

Helserelatert atferd - oppsummert 172

Kapittel 9

Unge på drift 175
 Det samme fenomenet? 175
 Kriminalitet og rølpete atferd 176
 Omfang 176
 Grov kriminalitet 178
 Sniking 181
 Vold 182
 Voldsutøvere 182
 Voldsofre 186
 Mobbere og mobbeofre 190
 Gjengangere 194
 Unge på drift - oppsummert 199

Kapittel 10

Ungdom i endring 203
 Et tidsbilde 203
 Unge i Oslo 203
 Unge i Norge 206
 Ungdomskulturenes tidsalder 209
 Mot en ny voksenrolle 213
 Økende institusjonalisering 214
 Teknologiske endringer og nye omgangsformer 215
 De internasjonale ungdomskulturene 218
 Tilbake til normaliteten 220
 Tilbake til utgangspunktet - hva fant vi? 222

Litteraturliste 229

Figurvedlegg 237

Register 247